

EUROPESE TOEZICHTHOUDER VOOR
GEGEVENSBECHERMING

JAARVERSLAG | 2015

Samenvatting

Meer informatie over de EDPS vindt u op onze website: <http://www.edps.europa.eu>

Op de website kunt u zich ook [aanmelden](#) voor onze nieuwsbrief.

**Europe Direct helpt u antwoord te vinden op uw vragen
over de Europese Unie.**

**Gratis nummer (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(* De informatie wordt gratis verstrekt en bellen is doorgaans gratis, maar sommige operatoren, telefooncellen of hotels kunnen kosten aanrekenen.

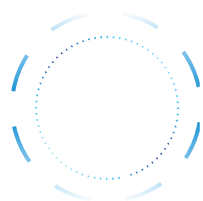
Meer gegevens over de Europese Unie vindt u op internet via de Europaserver (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2016

Print	ISBN 978-92-9242-141-0	doi:10.2804/355762	QT-AB-16-001-NL-C
PDF	ISBN 978-92-9242-116-8	ISSN 1831-0575	doi:10.2804/667605
			QT-AB-16-001-NL-N

© Europese Unie, 2016

Overneming met bronvermelding toegestaan.

JAARVERSLAG | 2015

Samenvatting

EUROPESE TOEZICHTHOUDER VOOR GEGEVENSBECHERMING

| Inleiding

Het jaar 2015 zal worden herinnerd als het jaar waarin de EU een historische kans benutte. De algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is een van de belangrijkste resultaten die de EU de afgelopen jaren heeft geboekt. De verordening bestaat uit een aantal gegevensbeschermingsregels voor het digitale tijdperk met een reeks ambitieuze en toekomstgerichte afspraken waar de EU met recht trots op kan zijn.

De exponentiële stijging van de hoeveelheid persoonsgegevens die met minimale menselijke tussenkomst of kennis wordt gegenereerd, geanalyseerd en te gelde gemaakt, heeft de gegevensbeschermingsbeginselen zoals deze zijn vervat in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie zwaar onder druk gezet. Daarom was het essentieel om de fundamentele en de structuur van de gegevensbeschermingswetgeving te actualiseren en te versterken.

In onze strategie 2015-2019 hebben we onze intentie kenbaar gemaakt om een nieuw hoofdstuk in de gegevensbescherming te openen door up-to-date regels voor de gegevensbescherming vast te stellen en ten uitvoer te leggen. In het eerste jaar van ons mandaat hebben we ons gewijd aan het aanmoedigen en adviseren van het Parlement, de Raad en de Commissie door per artikel aanbevelingen voor de tekst van de AVG te doen. Dat deden we in de vorm van een app — een allereerste toepassing in digitale transparantie — die door de onderhandelaars is gebruikt als referentie.

Het bereiken van overeenstemming over de AVG is echter niet meer dan een eerste stap in het moderniseringsproces; we verleggen het accent nu naar de tenuitvoerlegging. Dat houdt onder meer in dat moet worden gezorgd voor een correcte verantwoording door voor de verwerking verantwoordelijken, voor intensievere samenwerking met gegevensbeschermingsautoriteiten en voor ondersteuning van hun activiteiten door de oprichting van het Europees Comité voor gegevensbescherming (EDPB), en dat daadwerkelijk gevolg moet worden gegeven aan het *Schrems*-arrest door het ten uitvoer brengen van duurzame regels inzake gegevensdoorgiften. Ook moeten de beginselen van de AVG door middel van de herziening van Richtlijn 2002/58/EG volledig worden geïntegreerd in een gemoderniseerd kader voor het waarborgen van de privacy in alle elektronische communicatie.

Tevens hebben we met de instelling van een adviesgroep ethiek stappen ondernomen om actief te kunnen inspelen op de uitdagingen van de technologische ontwikkeling. Deze groep zal de vertakkingen van door gegevens gestuurde technologieën en de gevolgen daarvan voor de menselijke waardigheid en vrijheid onderzoeken. De werkzaamheden van de groep zullen in alle openbaarheid plaatsvinden en in 2017 tijdens een internationaal forum worden besproken. We hebben er vertrouwen in dat dit project een blijvend en positief effect zal hebben.

In 2015 hebben we nieuwe energie gestoken in onze kerntaken als toezichthouder. Uit de enquête onder gegevensbeschermingsfunctionarissen in EU-instellingen en -organen van 2015 is gebleken dat we nu beter toegerust zijn dan ooit om het goede voorbeeld te geven bij het op een verantwoordelijke manier verwerken van persoonsgegevens.

Tot slot willen we een woord van dank richten tot ons personeel. Het eerste jaar van ons mandaat is bijzonder veeleisend geweest en we spreken onze grote waardering uit voor de energie, de creativiteit en de inzet van onze collega's, die dit eerste jaar tot zo een succes hebben gemaakt. Met hun steun zal de EDPS een doortastende en niet-apologetische voorvechter van EU-waarden blijven, met een brede visie op duurzame gegevensbescherming. Dit houdt naast versterking van de samenwerking met privacy-regelgevers en mondiale partners ook het opbouwen van nieuwe partnerschappen in, terwijl we er ondertussen voor zullen blijven zorgen dat de Europese Unie in de wereldwijde dialoog over gegevensbescherming en bescherming van de persoonlijke levenssfeer in het digitale tijdperk het goede voorbeeld geeft.

Giovanni Buttarelli
Europese toezichthouder voor
gegevensbescherming

Wojciech Wiewiórowski
Adjunct-toezichthouder

| 2015 — Een overzicht

Gegevensbescherming en de EDPS in 2015

In maart 2015 presenteerden we onze [strategie 2015-2019, Leading by example](#). Ons doel was de historische gelegenheid aan te grijpen om gegevensbescherming tijdens ons nieuwe mandaat verder te ontwikkelen. In de strategie worden de doelstellingen voor de komende vijf jaar en de maatregelen die nodig zijn om deze doelstellingen te bereiken uiteengezet. De in dit verslag beschreven kernprestatie-indicatoren (KPI's) moeten ervoor zorgen dat we volledige verantwoording afleggen en transparant zijn over de wijze waarop we onze doelstellingen verwezenlijken.

In de eerste plaats hebben we ons vaste voornemen kenbaar gemaakt een nieuw hoofdstuk voor de Europese gegevensbescherming te openen door de onderhandelingen over en de vaststelling van innoverende en toekomstgerichte gegevensbeschermingsregels te ondersteunen. Daartoe gaven we de EU-wetgevers gedetailleerde aanbevelingen voor de voorgestelde gegevensbeschermingshervorming. Deze aanbevelingen hebben we op brede schaal beschikbaar gesteld via een gebruiksvriendelijke mobiele app, die gebruikers de mogelijkheid bood om de voorgestelde teksten van de Commissie, het Parlement en de Raad met elkaar en met de EDPS-aanbevelingen te vergelijken. Dit vergde een enorme inspanning, maar heeft het wetgevingsproces transparanter gemaakt voor het publiek en voor de wetgevers zelf. Daardoor kunnen de drie wetgevende organen en hun gegevensbeschermingsautoriteit verantwoordelijk worden gehouden voor hun bijdragen aan het proces. In december 2015 werd definitieve overeenstemming bereikt over de algemene verordening

gegevensbescherming (AVG). Deze bijzonder belangrijke hervorming is zonder enige twijfel een van de beste resultaten die de EU de afgelopen jaren heeft geboekt.

In de tweede plaats benadrukten we de rol van de EU-instellingen zelf bij het stellen van de norm en wat betreft het vervullen van een leidende rol door het goede voorbeeld te geven bij de tenuitvoerlegging van de hervorming. In heel 2015 werkten we nauw samen met [gegevensbeschermingsfunctionarissen](#) (data protection officers — DPO's), voerden we gedetailleerde inspecties uit en gaven we de EU-instellingen ondersteuning en advies, met name in de vorm van richtsnoeren inzake [e-Communicatie](#) en [mobiele apparaten](#). Als de gegevensbeschermingsautoriteit van de EU-instellingen en -organen zullen we hen blijven ondersteunen opdat ze voorbereid zijn op de veranderingen in de loop van 2016.

Op internationaal niveau speelde de EDPS in heel 2015 een voorname rol in het debat over privacy en gegevensbescherming op zowel EU- als mondiaal niveau. Er zijn nu 109 landen met gegevensbeschermingswetgeving, en voor vele van hen is de EU een voorbeeld. Als ambassadeur van de EU-gegevensbescherming bracht en ontving de EDPS in 2015 bezoeken aan en van gegevensbeschermingsautoriteiten over de hele wereld. We vergrootten onze internationale bijdrage door onze deelname aan internationale fora en samenwerking met internationale organisaties, evenals door het ontplooiën van geheel nieuwe initiatieven, zoals de instelling van een [Adviesgroep ethiek](#).

Naarmate technologieën zich verder ontwikkelen en grote veranderingen in onze levens teweegbrengen, is het essentieel dat ook gegevensbescherming *digitaliseert*. We moeten technologische oplossingen bevorderen die zowel innovatie ondersteunen als de privacy en gegevensbescherming versterken, in het bijzonder door de transparantie, de controle door gebruikers en de verantwoordingsplicht bij de verwerking van big data te vergroten. De werkzaamheden die we in 2015 hebben verricht, hebben de EDPS een centrale rol gegeven in deze discussies. In onze adviezen over [big data](#), [mobiele gezondheidszorg](#) (m-gezondheidszorg), en [technologie voor inkijkoperaties](#) hebben we gevraagd om specifieke maatregelen waarmee de voordelen van nieuwe technologieën kunnen worden gemaximaliseerd zonder de grondrechten van gegevensbescherming en privacy te compromitteren.

Ons mandaat en onze strategie zijn ontworpen om op juiste wijze om te kunnen gaan met de huidige periode van ongekende veranderingen en het politieke belang van gegevensbescherming en privacy, zowel in de EU als op mondiaal niveau. De EDPS is voornemens ervoor te zorgen dat de EU in de frontlinie van het debat blijft opereren. Onze strategie om het goede voorbeeld te blijven geven zal in 2016 verder in de praktijk worden gebracht, waarbij we ernaar zullen streven om voort te bouwen op de resultaten van 2015 en innoverende oplossingen te ontwikkelen voor de gegevensbeschermingsopgaven waar we voor staan.

Hervorming van gegevensbescherming

Na bijna vier jaar van intensieve onderhandelingen en publiek debat werd in december 2015 politieke overeenstemming bereikt over de algemene verordening gegevensbescherming (AVG). De EDPS was gedurende dit hele proces actief als adviseur, onder andere tijdens een [bijeenkomst met organisaties van het maatschappelijk middenveld](#) in mei 2015.

Onze conclusies aan de wetgevers werden overgebracht in juli, toen we hen een eerste reeks alomvattende, artikelsgewijze aanbevelingen gaven voor het versterken van waarborgen, het terugdringen van bureaucratische rompslomp en het veiligstellen van de relevantie van de hervorming voor de volgende generatie van technologische verandering. We brachten dit [advies](#) uit in de vorm van een gratis downloadbare mobiele app, die gebruikers de mogelijkheid bood om het voorstel van de Commissie en de onderhandelingsstukken van het Parlement en de Raad met elkaar en met de aanbevelingen van de EDPS op één scherm te vergelijken,.

In oktober 2015 voegden we onze [gedetailleerde aanbevelingen](#) inzake de voorgestelde richtlijn voor de sectoren politie en justitie toe aan deze app, waarbij we

er bij de wetgevers op aandrongen om consistente normen te verlangen van alle voor de verwerking verantwoordelijken en slechts beperkte afwijkingen toe te staan voor bijzondere omstandigheden van de verwerking van rechtshandavingsgegevens.

In 2016 zal het accent worden verlegd naar het adviseren van de wetgevers inzake de voltooiing van de hervorming door de effectieve tenuitvoerlegging en toepassing van deze beginselen op EU-instellingen en -organen via de herziening van [Verordening \(EG\) nr. 45/2001](#), en naar de betrouwbaarheid van alle communicatie door de herziening van de e-privacyrichtlijn.

Leiden door het goede voorbeeld te geven

In september riepen we op tot de formulering van een nieuwe digitale ethiek waarin menselijke waardigheid centraal staat in persoonlijke, door gegevens gestuurde, technologische ontwikkelingen. Dit [advies](#) vormde de basis voor onze discussie met bedrijven, regelgevers en academici in de VS (San Francisco en Silicon Valley) in diezelfde maand en tijdens de internationale conferentie in Amsterdam in oktober. Ook maakten we in dit advies melding van onze intentie om een adviesgroep ethiek in te stellen, die in januari 2016 zou moeten worden benoemd, en die de langetermijneffecten van big data, het internet van de dingen en kunstmatige intelligentie zal bestuderen.

Voorts initieerden we in 2015 een project voor een raamwerk voor een sterkere verantwoordingsplicht bij de verwerking van gegevens. Dit werd als eerste toegepast bij de EDPS zelf, als instelling, manager van mensen, beheerder van financiële middelen en voor de verwerking verantwoordelijke, ter informering van de ontwikkeling van onze interne voorschriften, instellingsbrede richtsnoeren inzake klokkenluiders en een gedragscode voor de toezichthouders.

In de loop van 2015 hebben we ook twee bijeenkomsten met [gegevensbeschermingsfunctionarissen](#) (DPO's) georganiseerd, waar onderwerpen als verantwoording, IT-beveiliging en beoordeling van effecten van gegevensbescherming werden besproken. Ook betrokken we DPO's bij de voorbereiding van onze bijdrage aan de herziening van [Verordening \(EG\) nr. 45/2001](#). In de loop van het jaar brachten we 70 adviezen uit naar aanleiding van kennisgevingen van verwerkingsoperaties, waarvan er vele betrekking hadden op de aanwerving en beoordeling van personeelsleden. Ook behandelden we 143 klachten, 30 meer dan in 2014. We brachten bezoeken aan vijf EU-agentschappen en hielden onze tweejaarlijkse enquête over naleving, waarvan de resultaten in januari 2016 zullen worden gepubliceerd.

Gegevensbescherming in de praktijk

In 2015 voerden we vijf belangrijke inspecties uit. Daartoe behoorden een inspectie van aanwervingsactiviteiten bij het directoraat-generaal Personele Middelen (DG HR) van de Commissie en een inspectie van de behandeling van gevoelige gegevens in fraudeonderzoeken en procedures voor het tegengaan van intimidatie bij de Europese Investeringsbank (EIB). Ook hebben we twee adviezen uitgebracht over gegevensverwerking als onderdeel van onderzoekscontroles bij het Europees Investeringsfonds (EIF) in verband met de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering.

Door inspecties te verrichten en te reageren op raadplegingen en kennisgevingen zorgen we er ook voor dat de grootschalige IT-systemen van de EU — Eurodac (voor de verwerking van asielerzoeken), het visuminformatiesysteem (VIS), het Schengeninformatiesysteem (SIS), het douane-informatiesysteem (DIS) en het informatiesysteem interne markt (IMI) — voldoen aan de gegevensbeschermingsregels. In 2015 voerden we inspecties uit van het SIS en het VIS. Ook brachten we een advies uit over de plannen van het Europees Agentschap voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA) over het gebruik van multispectrale-beeldvormingsapparaten voor het scannen van vingerafdrukken in het kader van de asielerprocedure en de opslag van deze gegevens in een door het agentschap bijgehouden databank. In 2016 zullen we er bij de EU-instellingen en -organen op aandringen om bestaande platforms voor de rechtshandhavingsector te consolideren in het belang van meer coherente en doeltreffende toezichtsregelingen.

In 2015 behandelden we vijf verzoeken in het kader van de verordening van 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten. Twee belangrijke arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie hielpen het verband tussen transparantie en

gegevensbescherming verduidelijken. In het arrest-[Dennekamp/Europees Parlement](#) oordeelde het Hof dat het aan het licht brengen van belangenconflicten voldoende rechtvaardiging vormde voor het verlenen van toegang tot informatie over bij een niet meer bestaande pensioenregeling aangesloten leden van het Europees Parlement. In het arrest-[ClientEarth en Pesticide Action Network Europe \(PAN Europe\)/Europese Autoriteit voor voedselveiligheid \(EFSA\)](#) oordeelde het Hof dat transparantie ten aanzien van de identiteit van externe deskundigen die betrokken waren bij het opstellen van EFSA-richtsnoeren noodzakelijk was om hun onpartijdigheid aan te tonen en hun verantwoordingsplicht te waarborgen. De EDPS mengde zich in beide zaken.

In zijn arrest van 3 december volgde het Hof onze juridische argumentatie betreffende de vraag welke informatie aan een verzoeker moet worden verstrekt bij het vragen van toestemming voor de publicatie van zijn of haar persoonsgegevens, waaronder ook gevoelige gezondheidsgegevens.

Samenwerking met gegevensbeschermingsautoriteiten in de EU

We bleven een actief lid van de Werkgroep artikel 29 voor de gegevensbescherming (Groep artikel 29), waarbij we onze inspanningen concentreerden op activiteiten waar we de meeste toegevoegde waarde konden bieden. Dit omvatte werkzaamheden betreffende het advies inzake toepasselijke wetgeving, het voorstel van de Commissie voor een gedragscode voor aanbieders van clouddiensten met betrekking tot gegevensbescherming en het aangaan van contacten met het Comité van deskundigen inzake criminaliteit in de cyberruimte van de Raad van Europa. Tijdens de jaarlijkse voorjaarsconferentie spoorden we onze partnerautoriteiten aan om met één gezaghebbende stem te spreken bij het presenteren van geloofwaardige oplossingen voor mondiale digitale problemen.

In samenwerking met de Groep artikel 29 zijn we om budgettaire redenen begonnen aan een voorlopige analyse van de logistieke regelingen voor het secretariaat voor het Europees Comité voor gegevensbescherming (EDPB), die tegelijk met de nieuwe gegevensbeschermingswetgeving van kracht worden. In nauwe samenwerking met de Groep artikel 29 hebben we een interne taskforce ingesteld om de overgang soepeler te laten verlopen, zodat het secretariaat en het comité vanaf dag één volledig operationeel kunnen zijn. Ook hadden we inbreng in een andere voorbereidende taskforce, die samen met

ationale collega's werd ingesteld tijdens de laatste plenaire vergadering van de Groep artikel 29 van 2015.

Daarnaast hebben we ons voorbereid op de uitbreiding van onze rol in het gecoördineerde toezicht, die waarschijnlijk Europol, slimme grenzen, Eurojust en het Europees Openbaar Ministerie zal omvatten.

Naast onze toezichtsverantwoordelijkheden zijn we blijven fungeren als het secretariaat van de coördinatiegroepen voor het toezicht op het [DIS](#), [Eurodac](#), [het VIS](#), [het SIS II](#) en het [IMI](#). We streven ernaar om in 2016 een nieuwe website te lanceren die als hulpmiddel voor deze groepen zal dienen.

Vaststellen van beleidsoplossingen

Het levendige debat over big data werd voortgezet na de publicatie van ons [advies](#) over dit onderwerp. Naast het grote aantal optredens als spreker waren we in september 2015, in samenwerking met de Academie voor Europees recht, gastheer van *Competition Rebooted*, een workshop om meer inzicht op dit gebied te krijgen. We maakten bekend dat in 2016 een tweede advies over mededinging zal worden gepubliceerd en dat we voornemens zijn om in 2016 een verdere aanzet te geven tot een Europabrede dialoog tussen regelgevers, academici, de industrie, de IT-gemeenschap en consumentenbeschermingsorganisaties over big data, het internet van de dingen en grondrechten in de publieke en private sector.

Ook adviseerden we de instellingen over nieuwe wetgeving, zoals de voorgestelde richtlijn inzake persoonsgegevens van passagiers (PNR). Deze richtlijn zal in potentie de verzameling van persoonsgegevens van alle luchtvaartpassagiers in de EU mogelijk maken. In september 2015 brachten we een [advies](#) over PNR uit, waarin we wezen op het gebrek aan bewijs dat een dergelijke verstreckende maatregel zou rechtvaardigen.

We volgden de ontwikkelingen rond het Trans-Atlantisch Partnerschap voor handel en investeringen (TTIP). De Europese toezichthouder voor gegevensbescherming Giovanni Buttarelli hield een toespraak in het Europees Parlement waarin hij de EU opriep ervoor te zorgen dat het TTIP en eventuele nieuwe overeenkomsten onze gegevensbeschermingsnormen volledig respecteren.

Het beheer van de buitengrenzen van de EU in een tijd van niet eerder geziene migratiestromen was wellicht een van de grootste politieke zorgen voor de EU in 2015. Grensbeheer omvat de verwerking van persoonlijke informatie van miljoenen personen.

In 2015 gaven we adviezen aan Frontex, het EU-grensagentschap, over het *PeDRA*-project dat ervoor moet zorgen dat het agentschap kan fungeren als het centrale punt voor door de lidstaten verzamelde informatie over vermoedelijke smokkelaars en mensenhandelaars. We waren in verschillende fasen betrokken bij de ontwikkeling van dit project en brachten in juli een [advies](#) uit over voorafgaande controles om de kwaliteit en de beveiliging van gegevens te waarborgen en discriminerende profilering te voorkomen.

De EDPS heeft tevens samengewerkt met het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) met betrekking tot de anonimisering van klinische verslagen voor publicatiedoeleinden. In ons eerste [beleidsadvies](#) van het nieuwe mandaat hebben we de mogelijkheden en risico's van mobiele gezondheidsapps en -diensten in kaart gebracht en aanbevelingen gedaan voor het creëren van vertrouwen door middel van transparantie, gebruikerscontrole en gegevensbeschermingswaarborgen.

In ons [advies](#) van juli inzake de overeenkomst tussen de EU en Zwitserland betreffende de automatische uitwisseling van belastinginformatie was ons doel om beginselen neer te leggen voor het toenemende aantal internationale overeenkomsten in het kader van de OESO-campagne tegen het bankgeheim in belastingzaken. Voorts hebben we de Commissie en de Europese Centrale Bank (ECB) geadviseerd over de hervorming van effectenmarkten, de preventie van marktmisbruik en de verzameling van gedetailleerde kredietinformatie.

In 2016 blijven we werken aan de ontwikkeling van een uitgebreid instrumentarium dat EU-organen kunnen gebruiken om weldoordachte besluiten te nemen over gegevensbescherming, afhankelijk van waar de noodzaak het grootst is.

Technologie

Omdat gegevensbeveiliging alle organisaties in toenemende mate zorgen baart, brachten we in 2015 richtsnoeren uit voor het gebruik van [elektronische communicatie](#) en [mobiele apparaten](#) op de werkplek. Ook werkten we samen met EU-instellingen en hun [gegevensbeschermingsfunctionarissen](#) (DPO's) om de tenuitvoerlegging van doeltreffende beveiligingsmaatregelen, zoals encryptie, te waarborgen en namen we deel aan een inter-institutioneel project voor het versleutelen van e-mails. In 2016 zullen richtsnoeren voor webdiensten, mobiele apps en cloudcomputing worden afgerond, aangevuld met leidraden op specifieke gebieden zoals het afleggen van verantwoording in IT- en risicobeheer.

In onze nieuwsbrieven en adviezen over big data en mobiele gezondheidszorg zijn we doorgegaan met het monitoren en verslag doen van de implicaties van nieuwe technologieën voor gegevensbescherming. Ondertussen is het [Internet Privacy Engineering Network](#) (IPEN) blijven groeien, waarbij de inspanningen werden geconcentreerd op standaardiseringsinitiatieven inzake privacy, online tracking en privacy-engineering.

Aangezien cloudcomputing snel de standaard zal gaan vormen, hebben we onze betrekkingen met wetgevers, de sector en de EU-instellingen en -organen op dit gebied in 2015 geïntensiveerd, waarbij de nadruk lag op de wijze waarop het potentieel van deze technologie kan worden benut met behoud van de controle over de verwerking van persoonsgegevens. We moedigden EU-instellingen en -organen aan een gemeenschappelijke IT-strategie te ontwikkelen en ondersteunden de eerste interinstitutionele oproep tot het indienen van voorstellen voor de levering van clouddiensten — Cloud I.

De affaire-Hacking Team bracht het vermogen van software om IT-systemen te infiltreren en geheime surveillanceactiviteiten te verrichten aan het licht. In ons [advies](#) van september over dit onderwerp vroegen we daarom om meer monitoring en regulering van de

markt voor spyware, met name gezien de groei van het internet van de dingen.

We zullen onze deskundigheid op het gebied van IT-beveiliging in 2016 blijven ontwikkelen en er met onze inspectie- en auditactiviteiten voor blijven zorgen dat de geldende regels worden toegepast. Dit behelst onder meer dat we optreden als partner van alle leden van de IT-beveiligingsgemeenschap, met een bijzondere nadruk op de EU-instellingen en -organen.

Internationale interactie

In 2015 bleven we internationale normen voor gegevensbescherming en samenwerking op het gebied van handhaving tussen [gegevensbeschermingsautoriteiten](#) bevorderen.

In de prejudiciële beslissing van het Hof van Justitie van de Europese Unie van oktober [werd](#) het „veiligheidsbesluit” [van de EU en de VS](#) nietig verklaard. Met onze partners in de Groep artikel 29 riepen we de EU en de VS op om overeenstemming te bereiken over een duurzamer rechtsinstrument dat de onafhankelijkheid van gegevensbeschermingsautoriteiten respecteert. Ook werkten we samen met [gegevensbeschermingsfunctionarissen](#) (DPO's) bij het in kaart brengen van de doorgiften die in de EU-instellingen en -organen plaatsvinden uit hoofde van de veiligheidsregeling.

Hervorming van de gegevensbescherming staat ook op de agenda van de Raad van Europa, en ook in 2015 droegen we bij aan het werk van de comités die belast zijn met de modernisering van het Dataprotectie Verdrag (Verdrag nr. 108). Daarnaast waren we betrokken bij de werkgroep van de OESO inzake beveiliging en privacy in de digitale economie, waarbij we voorstellen hebben ontwikkeld voor een op risico's gebaseerde aanpak van gegevensbescherming. Deze voorstellen zullen worden besproken tijdens de in juni 2016 in Cancún te houden ministeriële conferentie over de digitale economie.

We verdiepten onze betrekkingen met APEC, GPEN, de Franssprekende Vereniging van persoonsgegevensbeschermingsautoriteiten (AFAPDP), het Ibero-Amerikaanse netwerk voor gegevensbescherming, de Groep van Berlijn en de Internationale Conferentie van commissarissen voor gegevensbescherming en privacy en zullen ernaar streven om onze internationale partnerschappen in 2016 verder uit te breiden.

Overbrengen van onze boodschap

In mei 2015 introduceerden wij ons nieuwe logo. Aan het eind van het jaar ronden we de eerste fase van

updates van de EDPS-website af. Deze projecten markeren een nieuw tijdperk voor de EDPS en voor de gegevensbescherming.

De communicatieactiviteit op onze socialemediaplatforms nam enorm toe, met name op Twitter, waar het aantal volgers en tweets aanzienlijk steeg. Ook op LinkedIn en YouTube manifesteerden we ons sterker.

Naast de drie edities van de EDPS-nieuwsbrief gaven we 13 persberichten uit en beantwoordden we 31 schriftelijke informatieverzoeken van media. De toezichthouder en de adjunct-toezichthouder gaven 39 directe interviews aan Europese en internationale journalisten. Onze grotere zichtbaarheid kwam in 2015 tot uiting in meer dan 400 artikelen, radio-uitzendingen, video's of andere media-uitingen waarin de EDPS een rol speelde.

Ook onze voorlichtingsactiviteiten werden in 2015 uitgebreid. We verwelkomden een recordaantal bezoekers bij onze stand tijdens de jaarlijkse Open Dag van de EU op 9 mei en we organiseerden zeven studiebezoeken voor groepen van Europese universiteiten en jongerenorganisaties. Naast de open bijeenkomst met maatschappelijke organisaties over gegevensbeschermingshervorming treden zowel de toezichthouders als personeelsleden van de EDPS in toenemende mate op als ambassadeurs van de EU-aanpak van privacy, hetgeen zich bijvoorbeeld uitte in ons sponsorschap van de jaarlijkse conferentie Computers, Privacy & Data Protection.

Interne administratie

Te midden van de uitdagingen van een nieuw mandaat en het veranderende gegevensbeschermingslandschap hebben we in 2015 met een klein team van dynamische, getalenteerde en zeer gemotiveerde EU-functionarissen ambitieuze doelen nagestreefd.

Voor het vierde achtereenvolgende jaar ontvingen we een goedgekeurende controleverklaring van de Rekenkamer en verbeterden we opnieuw het uitvoeringspercentage van

onze begroting. We stelden nieuw beleid voor leren en ontwikkeling, loopbaanontwikkeling en gelijke kansen vast en organiseerden samen met het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO) een vergelijkend onderzoek voor gegevensbeschermingsspecialisten. Dit resulteerde in een reservelijst van 21 exceptionele kandidaten die de komende wervingsbehoeften van de EDPS en het toekomstige EDPB zal dekken.

In 2015 kreeg de EDPS een begroting van 8 760 417 EUR toegewezen, een stijging met 1,09 % ten opzichte van de begroting voor 2014. We verbeterden de uitvoering van onze begroting in 2015 tot circa 94 % (85 % in 2011) en voldeden ondertussen aan de bezuinigingsrichtsnoeren en begrotingsconsolidatie van de Commissie. Ook hadden we in 2015 twee ontmoetingen met het financiële team van de Europese Ombudsman om gemeenschappelijke behoeften te bepalen, als basis voor een nauwere samenwerking in 2016.

Kernprestatie-indicatoren 2015-2019

Naast de vaststelling van de [strategie 2015-2019](#) in maart 2015 werden de bestaande kernprestatie-indicatoren (KPI's) opnieuw beoordeeld in het licht van de doelstellingen en prioriteiten van de nieuwe strategie. Als gevolg daarvan werd een nieuwe reeks KPI's vastgesteld, die ons zullen helpen het effect van ons werk en de doelmatigheid van ons gebruik van middelen te bewaken en zo nodig aan te passen.

De tabel geeft onze activiteiten in 2015 weer, overeenkomstig de strategische doelstellingen en het actieplan zoals beschreven in de strategie 2015-2019.

Het KPI-scorebord bevat een korte beschrijving van elke KPI, de resultaten op 31 december 2015 en het vastgestelde streefdoel.

In de meeste gevallen worden de indicatoren afgezet tegen oorspronkelijke doelstellingen. Voor drie indicatoren worden de resultaten van 2015 gebruikt als benchmark. Twee KPI's worden met ingang van 2016 berekend. Uit de resultaten blijkt dat de tenuitvoerlegging van de strategie grotendeels op schema ligt en dat er in dit stadium geen corrigerende maatregelen nodig zijn.

Eén KPI (KPI 7) bleef achter bij de oorspronkelijke doelstelling. Dit was voornamelijk het gevolg van de gewijzigde planning bij de Europese Commissie, die ertoe leidde dat initiatieven werden uitgesteld tot 2016. Daarnaast werd de EDPS bij één gelegenheid niet door de Commissie geraadpleegd.

KERNPRESTATIE-INDICATOREN		RESULTATEN OP 31.12.2016	DOEL 2015
Doelstelling 1 — Digitalisering van gegevensbescherming			
KPI 1	Aantal door de EDPS (mede)georganiseerde initiatieven om de toepassing van technologieën ten behoeve van een betere bescherming van de persoonlijke levenssfeer en van gegevens te bevorderen	9	2015 als referentiepunt
KPI 2	Aantal activiteiten gericht op interdisciplinaire beleidsoplossingen (intern & extern)	9	8
Doelstelling 2 — Werken aan wereldwijde partnerschappen			
KPI 3	Aantal initiatieven met betrekking tot internationale overeenkomsten	3	2015 als referentiepunt
KPI 4	Aantal behandelde zaken op internationaal niveau (Groep artikel 29, OESO, het GPEN [Global Privacy Enforcement Network], internationale conferenties) waarvoor de EDPS een belangrijke schriftelijke bijdrage heeft geleverd	13	13
Doelstelling 3 — Opening van een nieuw hoofdstuk voor de gegevensbescherming in de EU			
KPI 5	Analyse van de impact van de EDPS-input op de AVG (algemene verordening gegevensbescherming)		Indicator moet aanvang 2016 worden berekend
KPI 6	Mate van tevredenheid van voor de verwerking verantwoordelijke functionarissen, contactpersonen en controleurs over de samenwerking met de EDPS en diens richtsnoeren, alsook de mate van tevredenheid van betrokkenen met de opleiding	79,5 %	60 %
KPI 7	Uitvoeringspercentage van de EDPS-prioriteitenlijst (die regelmatig wordt bijgewerkt) in de vorm van informele opmerkingen en formele adviezen	83 %	90 %
Factoren — Voorlichting en beheer van middelen			
KPI 8	Aantal bezoeken aan de website van de EDPS	195 715	2015 als referentiepunt
(samen- gestelde indicator)	Aantal volgers van de EDPS op Twitter	3631	2015 als referentiepunt
KPI 9	Mate van tevredenheid van het personeel		Indicator moet aanvang 2016 worden berekend

| Hoofddoelstellingen voor 2016

In het kader van de algemene [strategie voor de periode 2015-2019](#) zijn voor 2016 de volgende doelstellingen vastgesteld. Van de behaalde resultaten zal in 2017 verslag worden gedaan.

Digitalisering van gegevensbescherming

De algemene verordening gegevensbescherming (AVG) zal voor de verwerking verantwoordelijken ertoe verplichten gegevensbeschermingsbeginselen toe te passen en bij de ontwikkeling en exploitatie van gegevensverwerkingssystemen waarborgen in te bouwen. Met deze wettelijke verplichting zal het belang van gegevensbescherming *by design* en *by default* toenemen. Het verstrekken van richtsnoeren voor de technische tenuitvoerlegging van gegevensbescherming zal voor alle toezichthoudende autoriteiten, ook voor de EDPS, een steeds belangrijker taak worden.

Grotere transparantie, gebruikerscontrole en verantwoordingsplicht bij de verwerking van big data

Het is wenselijk dat de EU een modelbeleidsdocument voor informatiebehandeling ontwikkelt voor door EU-instellingen en -organen verleende onlinediensten. Daarin zou in duidelijke en eenvoudige taal moeten worden uitgelegd hoe bedrijfsprocessen de rechten van natuurlijke personen op privacy en gegevensbescherming zouden kunnen beïnvloeden. Ook moet burgers worden verteld of ze het risico lopen van heridentificatie uit geanonimiseerde, gepseudoniemiseerde of samengevoegde gegevens. Hiertoe zal de EDPS in zijn werkzaamheden een bijzondere nadruk leggen op gegevenskluizen en opslagplaatsen voor persoonsgegevens.

Mainstreamen van gegevensbescherming in internationaal beleid

Onderdeel van de taken van de EDPS is om de EU-instellingen en -organen te adviseren over aspecten van de mondialisering waarvoor bescherming van de persoonlijke levenssfeer en van gegevens steeds belangrijker wordt. In samenwerking met [gegevensbeschermingsautoriteiten](#) zullen we adviezen geven over de wijze waarop gevestigde gegevensbeschermingsbeginselen op samenhangende en consistente wijze kunnen worden toegepast wanneer EU-vertegenwoordigers

onderhandelen over handelsovereenkomsten of internationale overeenkomsten die verband houden met rechtshandhaving, waarbij we niet zullen nalaten te wijzen op de positieve effecten van EU-gegevensbeschermingsbeginselen op het vergemakkelijken van de wereldhandel en de samenwerking op het gebied van rechtshandhaving. Daarom zijn we van plan om de onderhandelingen over overeenkomsten als het Trans-Atlantisch Partnerschap voor handel en investeringen (TTIP) en de Overeenkomst betreffende de handel in diensten (TISA) nauwlettend te volgen. Ook willen wij een eigen advies geven over internationale doorgiften in de nasleep van de nietigverklaring van de veiligheidsregels door het Hof van Justitie uitbrengen, in coördinatie met het advies van de Groep artikel 29, waarvan we lid zijn, en een beoordeling geven van de overkoepelende overeenkomst tussen de EU en de VS betreffende samenwerking op het gebied van rechtshandhaving.

Met één EU-stem spreken op het internationale toneel

De EDPS is vastbesloten bij te dragen aan de ontwikkeling van een mondiale alliantie van gegevensbeschermings- en privacyautoriteiten. In samenwerking met de Groep artikel 29 zullen we technische en wetgevingsantwoorden proberen te vinden op belangrijke gegevensbeschermingsopgaven zoals big data, het internet van de dingen en massasurveillance.

Herziening van Verordening (EG) nr. 45/2001

Nu de laatste hand is gelegd aan de algemene verordening gegevensbescherming (AVG), moet [Verordening \(EG\) nr. 45/2001](#) worden aangepast om ervoor te zorgen dat de gegevensbeschermingswetgeving die geldt voor de EU-instellingen en -organen in overeenstemming blijft met de wetgeving die in de lidstaten van toepassing is. De EDPS is voornemens om een informeel en een officieel advies uit te brengen over de herziening van Verordening (EG) nr. 45/2001. Ook zullen we EU-instellingen en -organen helpen bij hun aanpassing aan de nieuwe voorschriften door opleidingen over de nieuwe eisen te verzorgen voor [gegevensbeschermingsfunctionarissen](#) (DPO's) en voor de verwerking verantwoordelijken.

Verantwoordingsproject

De EDPS heeft het begrip **verantwoording**, dat van essentieel belang is voor de hervorming van gegevensbescherming, omarmd en ondersteund. We blijven EU-instanties vragen proactief te zorgen voor naleving en de genomen maatregelen naar behoren te documenteren teneinde de naleving zo nodig te kunnen aantonen. Bij onze inspanningen om het goede voorbeeld te geven, zullen we intern samenwerken met de DPO van de EDPS om te waarborgen dat het verantwoordingsbeginsel effectief wordt toegepast in onze eigen instelling. Omdat DPO's en DPC's (gegevensbeschermingscoördinatoren/contacten) beide nodig zijn om dit te bereiken, zullen we verder werken aan de ontwikkeling van cursussen en leidraden voor hen, nauwe contacten met en binnen het netwerk van DPO's aanmoedigen en hen inlichten over de wijze waarop de EDPS het verantwoordingsbeginsel ten uitvoer heeft geleegd.

Vorbereiden op Europol

Begin 2017 zal een nieuw gegevensbeschermingskader voor Europol van kracht worden. Dit vereist dat de EDPS toezichtactiviteiten ontwikkelt, tot op zekere hoogte in samenwerking met de nationale autoriteiten. De EDPS bereidt zich momenteel op het organisatorische en personele vlak op deze nieuwe rol voor en zal daarmee in 2016 doorgaan. Er zullen specifieke opleidings- en samenwerkingsactiviteiten worden opgezet om te helpen bepalen hoe de toezicht- en coördinatieactiviteiten het best kunnen worden uitgevoerd.

Voorts zullen we een actieve deelnemer blijven in internationale en regionale gegevensbeschermingsnetwerken, de Raad van Europa en de OESO, evenals tijdens de jaarlijkse conferentie Computers, Privacy & Data Protection. Wanneer internationale organisaties belangstelling hebben voor het delen van kennis met de EDPS en het samen ontwikkelen van goede praktijken, zullen op ad-hocbasis workshops met hen worden gehouden.

Vorbereiden op het EDPB

Aangezien de EDPS het secretariaat van het Europees Comité voor gegevensbescherming (*European Data Protection Board* — EDPB) zal voeren, moet de EDPS ervoor zorgen dat dit orgaan vanaf dag één operationeel is. De voorbereidende werkzaamheden worden verricht in nauwe samenwerking met de nationale autoriteiten, via de Groep artikel 29 en de taskforce Groep artikel 29-EDPB en overeenkomstig

het door de Groep artikel 29 vastgestelde plan. Zo zorgen we ervoor dat er passende overgangsregelingen worden ingevoerd voor een naadloze overdracht vanuit de Groep artikel 29. Dit werk houdt met name in dat een passende IT-infrastructuur moet worden opgezet, werkmethoden en een reglement van orde moeten worden vastgesteld en voor toereikende personele en financiële middelen moet worden gezorgd. Dit zal worden bereikt door nauwe samenwerking tussen de beleidseenheid, de eenheid HRBA (Human Resources, Budget and Administration) en de IT-beleidssector.

Gecoördineerd toezicht

Een effectiever en beter gecoördineerd toezicht op grootschalige IT-systemen op het gebied van rechtshandhaving, zowel op EU- als op nationaal niveau, wordt als een noodzaak gezien. Bovendien zouden we wetgevers moeten aansporen om de bestaande platforms, die nogal divers zijn, te harmoniseren. Als het secretariaat van de coördinatiegroepen voor het toezicht op verschillende grootschalige IT-systemen zullen we in 2016 vergaderingen van groepen en subgroepen over deze systemen blijven organiseren en ondersteunen. Ook zijn we van plan om een nieuwe website te lanceren voor de groepen, die zal helpen om onze doelen te bereiken.

Advies over en toezicht op grootschalige IT-systemen

Gezien de huidige problemen op gebieden als openbare veiligheid en grenscontrole hebben wetgevers gepleit voor het opzetten van nieuwe IT-systemen of het verbeteren en functioneel uitbreiden van bestaande systemen. We zullen beleidsmakers en wetgevers adviezen geven over de technologische elementen van deze systemen en onze monitoring- en toezichtactiviteiten ontwikkelen om ervoor te zorgen dat de werking van deze systemen in overeenstemming is met de gegevensbeschermingsvoorschriften.

Bevorderen van een doorwrocht debat over beveiliging en privacy

Om termen als *nationale veiligheid*, *openbare orde* en *ernstige criminaliteit* betekenis te laten hebben, en er derhalve voor te zorgen dat gegevensbeschermingsbeginselen worden gerespecteerd, moet in de EU een diepgaande discussie over de definitie en reikwijdte van deze termen worden gevoerd. We willen dit in 2016 verder bevorderen, waarbij de nadruk vooral op slimme grenzen zal liggen.

IT-beveiliging

Het belang van IT-beveiliging neemt almaar toe. We zullen onze deskundigheid op dit gebied in 2016 blijven ontwikkelen en er in onze inspectie- en auditactiviteiten voor blijven zorgen dat de geldende regels worden toegepast. We blijven optreden als partner van alle leden van de IT-beveiligingsgemeenschap, met een bijzondere nadruk op de EU-instellingen en -organen.

Richtsnoeren inzake technologie en gegevensbescherming

In aanvulling op de [richtsnoeren voor het gebruik van mobiele apparaten](#) van 2015 zullen in 2016 nadere richtsnoeren inzake webdiensten, mobiele apps en cloudcomputing worden afgerond. Deze worden aangevuld met richtsnoeren op specifieke gebieden, zoals het afleggen van verantwoording in IT- en risicobeheer.

Internet Privacy Engineering Network (IPEN)

Dit netwerk van technologie- en privacy deskundigen van gegevensbeschermingsautoriteiten, de industrie, de academische wereld en het maatschappelijk middenveld moet een belangrijke rol spelen bij het vertalen van nieuwe gegevensbeschermingsverplichtingen naar technische vereisten, ter ondersteuning van gegevensbescherming *by design*. We zullen het netwerk ondersteunen naarmate het zijn inspanningen opvoert om tastbare resultaten voort te brengen.

Vaststellen van interdisciplinaire beleidsoplossingen

In 2016 zijn we van plan een Europabrede dialoog op gang te brengen over big data, het internet van de dingen en grondrechten in de publieke en private sector.

Hiertoe zullen we in gesprek gaan met EU-instellingen, wet- en regelgevers, academici, de industrie, de IT-gemeenschap, consumentenorganisaties en andere entiteiten, in het kader waarvan we een workshop over big data zullen organiseren en een document over gegevensbescherming en de digitale eengemaakte markt zullen publiceren.

Toezicht op technologie

Ons toezicht op technologie zal zichtbaarder en toegankelijker voor andere belanghebbenden worden, waardoor het aan invloed zal winnen. Ons verslag zal beschikbaar worden gesteld aan gegevensbeschermingsautoriteiten en op technologie gerichte deskundigengroepen op EU-niveau, maar ook aan het algemene publiek.

Faciliteren van verantwoorde en geïnformeerde beleidsformulering

De EDPS is van plan een uitgebreid instrumentarium te ontwikkelen dat EU-instellingen en -organen zal helpen weloverwogen besluiten inzake gegevensbescherming te nemen. Ook zullen we met behulp van een extern netwerk schriftelijke richtsnoeren opstellen en workshops en opleidingsevenementen voorbereiden. Bovendien zal de EDPS jaarlijks vaststellen welke EU-beleidsonderwerpen de grootste impact op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en van gegevens hebben. Op basis daarvan zullen we passende juridische analyses en adviezen geven.

De EDPS blijft hard werken aan het opzetten van efficiënte werkmethoden met het Parlement, de Raad en de Commissie en zal actief om feedback over de waarde van onze adviezen verzoeken. Ook verbinden we ons tot een grotere dialoog met het Hof van Justitie van de Europese Unie over grondrechten en tot het ondersteunen van het Hof in alle relevante zaken, als partij dan wel als deskundige.

Publicatiebureau

www.edps.europa.eu

 @EU_EDPS

 EDPS

 European Data Protection Supervisor

EDPS

EUROPESE TOEZICHTHOUDER VOOR GEGEVENSBESCHERMING